

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลอ่างศิลา เป็นหมู่บ้านชาวประมงริมทะเล คนพื้นที่ดั้งเดิมเรียกกันว่า อ่างหิน อยู่ห่างจากตัวเมืองชลบุรีประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงหอยนางรม และหอยแมลงภู่มิ
ร้านอาหารทะเล ร้านขายสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก ที่ขึ้นชื่อได้แก่ ครกหิน ซึ่งชาวจีนแต่จีวซึ่ง
อพยพเข้ามาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นผู้ริเริ่มนำหินเนื้อละเอียดที่มีอยู่มากมายแถบอ่างศิลามา
แกะสลัก ปัจจุบันมีการแกะสลักเป็นลูกนิมิต ช้าง ม้า สิงห์ และตุ๊กตาตกแต่งสวน นอกจากนี้อ่างศิลา
ยังเคยเป็นสถานตากอากาศชายทะเลเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่ง มีดำหนักที่ประทับริมทะเลสมัยรัชกาลที่
5 สถาปัตยกรรมแบบยุโรป ให้เห็นอยู่ โดยในสมัยรัชกาลที่ 3 ชาวตะวันตก และคนบางกอก มาพัก
ตากอากาศกันมาก ชื่ออ่างหินก็เริ่มเปลี่ยนแปลงให้ดูเป็นสากลมากขึ้น โดยมีหลักฐานบันทึกถึงชื่อ
อ่างศิลา ดังนี้

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสจังหวัดชลบุรี ได้ประทับ
แรมที่อ่างศิลา โดยมีลายพระราชหัตถเลขา ลงวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2419 พรรณนา อ่างศิลา ตอน
หนึ่งว่า เรียกชื่อว่าอ่างศิลานั้น เพราะมีแผ่นดินสูงเป็นลูกเนิน มีศิลาก้อนใหญ่ ๆ เป็นศิลาดาด
และเป็นสระขาวรี อยู่ 2 แห่ง แห่งหนึ่งลึก 7 สอก กว้าง 7 สอก ยาว 10 วา แห่งหนึ่งลึก 6 สอก กว้าง 1
วา 2 สอก ยาว 7 วา เป็นที่ขังน้ำฝน น้ำฝนไม่รั่วซึมไปได้ ท่านเจ้าพระยาทิพากรวงษ์มหาโกษาธิบดี
เห็นว่าเป็นประโยชน์กับคนทั้งปวงจึงให้หลวงฤทธิศักดิ์ชลเชตร ปลัดเมืองชลบุรี เป็นนายงานก่อ
เสริมปากบ่อกั้นน้ำ มิให้น้ำที่โสโครกกลับลงไปบ่อได้ ราษฎร ชาวบ้าน และชาวเรือไปมาได้
อาศัยใช้น้ำฝนในอ่างศิลานั้น บางปีถ้าฝนตกมาก ถ้าใช้น้ำแต่ลำพังชาวบ้านก็ได้ใช้น้ำ ทั้งสองแห่ง
และบ่ออื่น ๆ บ้างพอตลอดปีไปได้ บางปีฝนน้อย ราษฎรได้อาศัยใช้แต่เพียง 5 เดือน 6 เดือน ก็พอ
หมดน้ำในอ่างศิลา แต่น้ำในบ่อแห่งอื่น ๆ ที่ราษฎรขุดขัง น้ำฝนไว้ใช้นั้น มีอยู่หลายแห่งหลายตำบล
ถึงน้ำในอ่างศิลา สองตำบลนี้แห้งไปหมดแล้วราษฎรก็ใช้น้ำบ่อแห่งอื่น ๆ ได้จึงได้เรียกว่า บ้านอ่าง
ศิลา มาจนถึงทุกวันนี้

อ่างศิลาเป็นตำบลที่อยู่ในเขตการปกครองของ อ.เมือง จ.ชลบุรี ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้าน
5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านอ่างศิลา, หมู่ที่ 2 บ้านมะเกลือ, หมู่ที่ 3 บ้านโพรง, หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 5
บ้านโรงหาด โดยมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ดังนี้

ทิศเหนือ จรด ทะเลอ่าวไทย

ทิศใต้ จรด ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี

ทิศตะวันออก จรด ต.บ้านปึก อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี

ทิศตะวันตก จรด ทะเลอ่าวไทย

อ่างศิลาเป็นตำบลที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดขายของฝากท่าเทียบ

เรือประมงอ่างศิลาหรือที่รู้จักกันดีในชื่อสะพานปลาอ่างศิลา ศาลเจ้าหน้าจาช่าไต้จ้อ วัดอ่างศิลา จุดชมค้างคาวแม่ไก่อยู่ร่วมกับคน และตลาดเก่า 133 ปี อ่างศิลา สำหรับตลาดขายของฝากท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลาได้ก่อตั้งขึ้นโดยองค์การสะพานปลา เพื่อให้ชาวประมงได้มีท่าเทียบเรือ และเป็นแหล่งที่ชาวประมงจะสามารถจะขายของทะเลที่จับมาได้แก่ผู้ซื้อ ซึ่งในตอนเริ่มนั้นยังไม่ค่อยเป็นที่สนใจจากผู้ซื้อ และผู้ขายมากนักเพราะถนนที่ผ่าน (ถนนอ่างศิลา-บางแสน) คับแคบ และไม่มีที่จอดรถเพียงพอ ทางเทศบาลอ่างศิลาจึงมีโครงการจัดการปรับปรุงถนน ปรับทัศนียภาพชายฝั่ง และทำที่จอดรถขึ้นมารองรับผู้คนที่มายังท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา ทำให้เกิดเป็นแหล่งซื้อ-ขายของฝากที่ผู้คนนิยมมาจับจ่ายใช้สอยขึ้นมามากขึ้นอีกแห่งหนึ่ง เพราะมีทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภคที่ขึ้นชื่อของจังหวัดมากมาย อาทิเช่น ครกหิน โม่หิน ตู๊กตาแกะสลักจากหิน ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุจากทะเลต่าง ๆ เครื่องจักรสาน และอาหารทะเลทั้งของสด และอาหารทะเลแปรรูป ข้าวหลาม และขนมจาก เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถที่จะเดินทางมาได้อย่างสะดวก และมีที่จอดรถรองรับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาให้ทราบถึงระดับ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายในตลาดขายของฝากท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางประชากรที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายในตลาดขายของฝากท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา
3. เพื่อศึกษาถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการท่องเที่ยวของตลาดขายของฝากท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลา

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษาเฉพาะบริเวณภายในตลาดขายของฝากท่าเทียบเรือประมงอ่างศิลาซึ่งเป็นแหล่งขายสินค้าต่าง ๆ
2. ขอบเขตด้านเวลาเดือนธันวาคม 2553 - มีนาคม 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คาดว่าผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง การพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวสูงสุด
2. คาดว่าผลการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน และมาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมโดยชุมชน และนักท่องเที่ยวเป็นผู้กำหนด
3. ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวภายในบริเวณตลาดขายของฝากทำเทียบเรือประมงอ่างศิลา